

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 16.2.2009
KOM(2009) 76 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om indledning af konsultationer med Guinea i medfør af artikel 96 i Cotonou-aftalen

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

om indledning af konsultationer med Guinea i medfør af artikel 96 i Cotonou-aftalen

1. BAGGRUND

Som følge af forværringen af demokratiet og retstilstanden i Guinea indledte EU den 20. marts 2004 konsultationer i henhold til artikel 96 i Cotonou-aftalen. Konsultationerne, der blev afsluttet den 14. april 2005, havde ført til en række tilsagn fra Guineas side. Der blev gennemført en politisk dialog ledsaget af opfølgingsmissioner i løbet af den periode, hvor tilsagnene skulle føres ud i livet. Denne periode, som oprindeligt blev fastsat til 3 år, blev forlænget til fire år frem til den 14. april 2009 som følge af forsinkelserne med afholdelsen af valg til den lovgivende forsamling, hvilket udgjorde det vigtigste tilsagn (de andre tilsagn blev anset for at være opfyldt på et acceptabelt niveau).

Meddelelsen om præsident Contés død og udnævnelsen af formanden for Nationalforsamlingen, Aboubacar Somparé, til fungerende statschef den 23. december 2008 blev efterfulgt nogle timer senere af et militærkup begået af en junta bestående af 26 officerer og 6 civile, som havde samlet sig i det nationale råd for demokrati og udvikling (*Conseil National pour la Démocratie et le Développement (CNDD)*). CNDD erklærede forfatningen og alle fagforeningsmæssige og politiske aktiviteter for suspenderet og erklærede republikkens institutioner for opløst, hvorefter den indførte undtagelsestilstand for sikre administration af landet, indtil der kunne sammensættes en overgangsregering. CNDD tog sæde i militærlejren *Alpha Yaya* i Conakry og valgte som formand *kaptajn Moussa Dadis Camara*, der udråbte sig selv som præsident for republikken. Som begrundelse for statskuppet anførte CNDD svindel med offentlige midler, udbredt korruption, regeringens og Nationalforsamlingens manglende legitimitet, straffrihed ophøjet til regeringsystem og anarki i statsapparatet, hvilket havde sendt landet ud i en katastrofal situation. CNDD skød skylden over på medlemmerne af Souarés regeringen og republikkens institutioner. Som følge af et generelt ønske om at bryde med Contés regime og frygten for en destabilisering af landet blev CNDD godt modtaget i den offentlige guineanske opinion, herunder også lederne af de vigtigste partier, fagforeningerne og det civile samfund.

Statskuppet blev ledsaget af en omstrukturering af hæren, især ved pensionering af generalerne. CNDD erklærede, at man havde til hensigt at afholde præsidentvalg og valg til den lovgivende forsamling før udgangen af 2010 og opfordrede de politiske partier og repræsentanterne for det civile samfund til at fremsætte forslag til retningslinjerne for en fredelig overgang til et grundlovssikret og demokratisk styre. Disse fremlagde forslag til køreplaner for afholdelse af valg før udgangen af 2009.

Den 31. december 2008 udnævnte formanden for CNDD Kabiné Komara, en højtstående international bankmand, til premierminister og gav ham til opgave at danne en overgangsregering. Tidligere var der allerede foreløbig blevet udnævnt tre ministre: general Toto Camara (minister for sikkerhed og civilbeskyttelse), oberst Sékouba Konaté (forsvarsminister) og kaptajn Claude Privi¹ (minister for præsidentens sikkerhed). Disse tre personer og formanden for CNDD ser ud til at udgøre de stærke mænd i CNDD. Den 14. januar præsenterede premierministeren sin overgangsregering bestående af 28 ministre.

¹ Denne person betragtes generelt som hjernen bag hærens mytteri i maj 2008 og hovedarkitekten i statskuppet i december 2008. Ifølge flere kilder står han narkomiljøet nær.

Regeringen, som i første omgang blev præsenteret som en civilregering i CNDD's erklæringer, omfatter i realiteten ti militærfolk (de fleste medlemmer af CNDD)², der har følgende nøgleposter: retsvæsen, sikkerhed, forsvar, handel og finanser. Fire nøgleministre er direkte blevet tilknyttet republikkens præsident (nationalt forsvar, bygge- og anlægsvirksomhed/fysisk planlægning, finanser og særlige tjenesteydelser/narkotikabekæmpelse)³. Der er ingen repræsentanter for de politiske partier, fagforeningerne eller det civile samfund, der optræder på ministerlisten. Samtidig med denne udnævnelse holdt formanden for CNDD en "programtale", hvori han bebudede en række reformer for at rette op på den nationale økonomi, højne moralen i det sociale liv og modernisere administrationen, hvilket bl.a. skulle omfatte foranstaltninger inden for vand og elektricitet, beskæftigelse, pengepolitik, skatteforhold, fødevarer sikkerhed, offentlige finanser, forvaltningen af minesektoren og bekæmpelse af korruption. I denne programtale blev der ikke nævnt noget om forberedelser til en demokratisk overgang. Derefter gik formanden over til at omtale oprettelsen af *et juridisk råd* og *en komite for revision og tilsyn med den nationale økonomis strategiske sektorer*.

EU, AU, ECOWAS, USA og Nigeria har fordømt magtovertagelsen og formanet CNDD til at genoprette den forfatningsmæssige orden. Guinea er blevet suspenderet fra Den Afrikanske Union, ECOWAS og OIF. USA har suspenderet sit samarbejde undtagen den humanitære bistand og de foranstaltninger, der skal fremme overgangen, og har anmodet overgangsregeringen om at offentliggøre valgdatoerne. Til gengæld er regimet blevet hilst velkomment af Libyen, Senegal, Mauretania og Gambia. ECOWAS har indledt mæglingsforsøg med militærregimet for at fremskynde overgangen. Der er ligeledes foranstaltet missioner af Den Afrikanske Union, FN, Frankrig og EU, som alle har haft det samme budskab om nødvendigheden af at holde valg i nær fremtid og opretholde de demokratiske principper.

2. OPFØLGNINGSMISSIONENS KONKLUSIONER AF 14.-16. JANUAR 2009. JF. ART. 96

Denne undersøgelsesmission blev foretaget som led i de allerede igangværende konsultationer på grundlag af artikel 96 i Cotonou-aftalen og havde til hovedformål at undersøge den nye politiske situation efter militærkuppet med henblik på at foreslå passende løsninger, navnlig som led i eventuelle nye konsultationer i medfør af artikel 96. Missionen blev tilrettelagt og gennemført med deltagelse af AU og ECOWAS. Missionens konklusioner kan resumeres som følger:

- Bekymring med hensyn til kupmagernes hensigter og deres reelle vilje til at skabe en demokratisk overgang.
- Usikkerhed med hensyn til den interne sammenhængskraft i CNDD og stor risiko for interne vanskeligheder eller et nyt statskup.

² Det skal bemærkes, at general Toto Camara og oberst Konaté har bevaret deres poster, mens kaptajn Pivi, som ikke længere stod på ministerlisten, er blevet genudnævnt ved dekret.

³ Ifølge CNDD's formand kan finansministeriets tilknytning til præsidenten forklares med, at det er nødvendigt at foretage en grundig kontrol af de offentlige udgifter, og ministeriet for bygge- og anlægsvirksomhed/fysisk planlægning kan forklare med behovet for at have kontrol med salget af offentlige grunde og tildeling af offentlige byggekontrakter. Formanden for CNDD finder ikke, at disse ministeriers nuværende tjenestegrene er tilstrækkeligt pålidelige. Paradoksalt nok er minemisteren ikke blevet tilknyttet præsidentembedet.

- Stadig større mistillid fra de politiske partiers, fagforeningernes og det civile samfunds side til CNDD's intentioner og stadig ringere muligheder for at få bragt en overgang til demokrati i stand.
- Stor langsommelighed i tilrettelæggelsen af vælgerregistreringen.
- Risiko for en hurtig forringelse af menneskerettighedssituationen (suspension af fagforeningsmæssige og politiske aktiviteter, magtmisbrug fra medlemmer af de væbnede styrkers side, risiko for heksejagt) og den guineanske befolknings reaktioner (demonstrationer).
- Juntaens gradvise bemægtigelse af alle de finansielle institutioner, centralbanken, finansministeriet og toldvæsenet, hvilket vil kunne få som konsekvens, at økonomien enten går i stå eller kører i et langsommere tempo.
- Vanskelige tekniske og operationelle vilkår for overgangen og forvirring med hensyn til, hvordan den tilrettelægges. Ikke desto mindre er der visse punkter, hvor der er overensstemmelse, og hvor det er muligt at opstille "benchmarks" for en potentiel overgang.
- Vigtigheden af at opretholde presset på CNDD og hurtigst muligt tilrettelægge konsultationer inden for rammerne af artikel 96 i Cotonou-aftalen.

3. KOMMISSIONENS FORSLAG

Kommissionen slutter op bag formandskabets erklæring af 31. december 2008, som fordømmer princippet om voldelig magtovertagelse og appellerer til Guinea om hurtigst muligt og med konsensusvilje at foranledige en fredelig, velordnet og demokratisk overgang, så institutionerne hurtigst muligt igen kan komme til at fungere, navnlig gennem afholdelse af præsident- og parlamentsvalg. Kommissionen erklærer sig rede til at støtte ECOWAS' og AU's tiltag der har til formål at fremskynde overgangsprocessen, navnlig i form at støtte til afholdelsen af disse valg.

De grundelementer, partnerskabet bygger på, er defineret i artikel 9, stk. 2, i AVS/EF-partnerskabsaftalen, som blev undertegnet i Cotonou den 23. juni 2000 og revideret i Luxembourg den 25. juni 2005. Demokratiets og retsstatens principper samt menneskerettighederne danner rammen om partnernes politik indadtil og udadtil og er et af grundelementerne i aftalen. Kommissionen konstaterer i henseende til denne artikels bestemmelser og de omstændigheder, under hvilke militæret har taget magten i Guinea, at der er tale om en særlig alvorlig og åbenbar tilsidesættelse af disse grundelementer, og den anser denne situation for at være et særligt hastende tilfælde som omhandlet i Cotonou-aftalens artikel 96, stk. 2, litra b). Den mener derfor, at der må indledes konsultationer med myndighederne ved magten i Guinea for at undersøge, hvordan denne krise kan løses med henblik på genskabelse af den forfatningsmæssige orden. Disse konsultationer vil blive afholdt i overensstemmelse med artikel 96 i den reviderede Cotonou-aftale og har hovedsageligt til formål at drøfte en køreplan for overgangen med de pågældende myndigheder; køreplanen skal baseres på:

- enighed mellem alle parterne (CNDD, regeringen, de politiske partier, fagforeningerne og det civile samfund) om etaperne i overgangen
- nedsættelse af et nationalt konsensusorienteret overgangsråd, der har en forfatningsgivende forsamlings beføjelser og prærogativer

- ajourføring af de juridiske rammer (forfatning og valglove)⁴
- afholdelse af frie og gennemsigtige præsident- og parlamentsvalg før udgangen af 2009
- tidsplanen for de forskellige komponenter i køreplanen.

Overholdelsen af menneskerettighederne og de fundamentale friheder med ganske særlig vægt på personers frihed og sikkerhed, ytringsfrihed samt undladelse af at anvende tortur og af enhver umenneskelig eller nedværdigende behandling vil blive betragtet som et grundlæggende element i overgangen.

Ved en sådan dialog vil den siddende militærjunta i Guinea få lejlighed til at præcisere sine hensigter og forslag til løsning af krisen og Den Europæiske Union til at vurdere, i hvilket omfang den på basis af denne dialog kan tilslutte sig initiativer, som går i retning af respekt for principperne i artikel 9, stk. 2, i den reviderede Cotonou-aftale.

Kommissionen foreslår derfor, at Rådet indbyder Republikken Guinea til konsultationer under henvisning til artikel 96 i den reviderede Cotonou-aftale, jf. vedlagte udkast til skrivelse.

⁴ Dette punkt omfatter tilrettelæggelsen af vælgerregistreringen og oprettelse af en valglister, som har alle interesserede parters tillid.

BILAG

Bruxelles, den

Premierministeren for overgangsregeringen
i Republikken Guinea
Conakry
Guinea

UDKAST

Hr. premierminister

I sin erklæring af 31. december 2008 om militærkuppet i Guinea gav Den Europæiske Unions formandskab udtryk for sin fordømmelse af enhver form for voldelig magtovertagelse og appellerede til Guinea om hurtigst muligt og med konsensusvilje at foranledige en fredelig, velordnet og demokratisk overgang, så institutionerne hurtigst muligt igen kan komme til at fungere, navnlig gennem afholdelse af præsident- og parlamentsvalg.

I samme erklæring erklærer Den Europæiske Unions formandskab sig rede til at støtte ECOWAS' og AU's tiltag, der har til formål at fremskynde overgangsprocessen, navnlig i form at støtte til afholdelsen af disse valg.

I medfør af artikel 96, stk. 2, litra b), i Cotonou-aftalen skal vi i betragtning af, at der er tale om en alvorlig og åbenlys overtrædelse af de væsentlige elementer, der er omhandlet i nævnte aftales artikel 9, på Fællesskabets og medlemsstaternes vegne indbyde Guinea til konsultationer med henblik på som fastsat i aftalen at foretage en grundig undersøgelse af forholdene og eventuelt afhjælpe situationen. Disse konsultationer vil blive afholdt i overensstemmelse med artikel 96 i den reviderede Cotonou-aftale og har hovedsageligt til formål at drøfte en køreplan for overgangen med de pågældende myndigheder; denne køreplan kunne blandt andet baseres på følgende etaper og tidsplan:

- enighed mellem alle parterne (CNDD, regeringen, de politiske partier, fagforeningerne og det civile samfund) om etaperne i overgangen
- nedsættelse af et nationalt konsensusorienteret overgangsråd, der har en forfatningsgivende forsamlings beføjelser og prerogativer
- ajourføring af de juridiske rammer (forfatning og valglove)⁵
- afholdelse af frie og gennemsigtige præsident- og parlamentsvalg før udgangen af 2009
- tidsplanen for de forskellige komponenter i køreplanen.

Overholdelsen af menneskerettighederne og de fundamentale friheder med ganske særlig vægt på personers frihed og sikkerhed, ytringsfrihed samt undladelse af at anvende tortur og af enhver umenneskelig eller nedværdigende behandling vil blive betragtet som et grundlæggende element i overgangen.

Det foreslås, at disse høringer finder sted snarest muligt, på en af parterne nærmere aftalt dato, i EU-Rådets bygning i Bruxelles. Konsultationerne skulle gøre det muligt for den guineanske part at komme med nærmere præciseringer med hensyn til en påkrævet og fredelig

⁵ Dette punkt omfatter tilrettelæggelsen af vælgerregistreringen og oprettelse af en valgliste, som har alle interesserede parters tillid.

tilbagevenden til demokrati inden for de eksisterende juridiske rammer og med fuld respekt for forfatningen og at iværksætte egnede foranstaltninger til at ledsage denne overgang.

Med venlig hilsen

På Rådets vegne

På Kommissionens vegne

Kopi: Formandskabet for AVS/EF-ministerrådet
Formandskabet for AVS-ambassadørudvalget
Generalsekretariatet for gruppen af AVS-stater